

15.9.14

לכבוד

רס"ן הראל וינברג

סגן הפרקליט לעניינים מבצעיים

הפרקליטות הצבאית

בפקס: 03-7407847

שלום רב,

הנדון: פתיחה בחקירה בגין חשד להפרה חמורה של דיני לחימה במבצע "צוק איתן"

עקב מותם של בני משפחת קווארע

סימוכין: מכתבינו מיום 10.7.14

מכתבכם מיום 10.09.2014

הריני לאשר קבלת מכתבכם מיום 10.9.14 באשר לדרישתנו לפתיחה בחקירה עצמאית בעניין אירוע מותם של בני משפחת קווארע בח'אן יונס ביום 8.7.14, וכן אנו מעבירים אליכם את תגובתנו ופנייתנו בנושא כדלקמן:

1. בפתח הדברים נבקש להתייחס להליך יישום המלצות הועדה הציבורית בראשות שופט בית המשפט העליון (בדימוס) יעקב טירקל (להלן: "ועדת טירקל") שלגביו התייחסת במכתבך שבנדון. בחלק ב' של דו"ח ועדת טירקל, שהתמקד, בעיקר, במנגנוני החקירה של הצבא, פורסמו 18 המלצות לשיפור אופן חקירת הפרות של דיני הלחימה בישראל. למרות שדעתנו היא שגם יישום מלא של ההמלצות לא יביא להיענות מלאה לחובותיה של ישראל לפי המשפט הבינלאומי ההומניטרי, נראה כי ההמלצות שניתנה בדו"ח טרם יושמו במלואן.
2. החובה לערוך חקירה כאשר קיים חשד לביצוע פשעי מלחמה הינה חובה מבוססת על פי הדין הבינלאומי. לפי זה, על החקירה להיות חקירה אפקטיבית, היינו עליה להיות מקצועית, בלתי תלויה, נעדרת משוא פנים, אפקטיבית ויסודית, ומהירה ובעלת היבט של שקיפות בנוגע לביקורת ציבורית.
3. החקירות העכשוויות המתנהלות על ידי מצ"ח שלא רק אינן מקיימות את המלצות ועדת טירקל אלא אין בהן לענות על הכללים של המשפט הבינלאומי לעיל. בהקשר זה נסתפק בציון אך ורק מרכיבים ואשר לבדם מקעקעים את היסוד אחר הלגיטימיות המשפטית של החקירות. ראשית, החקירות נגועות במצב של ניגוד עניינים מובהק שכן הן מתבצעות על ידי מנגנון לא עצמאי השייך לאורגן הצבאי וכי נושא הכפיפות וההרכיה הפנימית שחלה על הגוף החוקר מעוררים חשד כבד של משוא פנים. שנית, וכידוע לנו, לא פורסמו נורמות פליליות כלשהן המעגנות את האיסורים של דיני הלחימה שעל פיהן יתבצעו החקירות. נורמות אלו חייבות להיות ידועות, כתובות ומפורסמות. לא

במקרה על כן שמעולם לא הועמד אדם בעקבות חקירות מצח בגין פגיעה באוכלוסייה האזרחית ו/או במתן הוראה שהובילה לפגיעה ביעדים אזרחיים.

4. לענייננו, ומבלי לפגוע בטיעוננו לעיל, באשר להתייחסותכם הספציפית למקרה דנן, לפיה הורתם על סגירת התיק ואי פתיחה בחקירה, הריני משיבים לכם כדלקמן:

5. בניגוד למצויין במכתבכם, בדרישתנו הראשונה, לא ביקשנו פתיחה בחקירת מצ"ח, כי אם פתיחה בחקירה עצמאית העונה על דרישות המשפט הבינלאומי.

6. במכתבך צויין, כי צוות הבירור הונחה לסיים את עבודתו בתוך פרק זמן קצר. נבקש להודיע לנו מהו אותו פרק זמן שנקבע לסיום עבודת צוות הבירור לגבי הארוע דנן? ואם בכלל נקבע פרק זמן ספציפי כזה לפי המלצות דו"ח ועדת טירקל? כמו כן באיזה תאריך בוצעה החקירה?

7. במכתבכם צויין כי התקיפה בוצעה לאחר שנעשה במבנה שימוש לצרכים צבאיים של חמאס כחלק משיטת הפעולה האסורה שלו כביכול לעשות שימוש בבתי מגורים אזרחיים לטובת פעילות הצבאית של הארגון. לדבריכם, הגעתם למסקנה זו לאור הממצאים העובדתיים שנאספו על ידי מנגנון הבירור המטכ"לי, מהו טיב המידע שקיבלתם לגבי האירוע הנ"ל ועל מה הוא מבוסס?

8. כמו כן צויין כי במסגרת תקיפת המבנה העביר הצבא אזהרה מפורטת לתושבי המבנה להתפנות מבתיהם. לדבריכם האזהרה כללה שיחת טלפון מקדימה וירי חימוש אזהרה לגג הבית, כחלק מנוהל "הקש בגג". לטענתכם, התושבים התפנו, ולאחר התקיפה, נחזו מספר אנשים שהיו במבנה חוזרים אליו ואשר ככל הנראה נהרגו מהתקיפה. נבקש להודיע לנו מהו אותו פרק זמן קצר שהיה בין ה"אזהרה" לבין התקיפה בפועל. האם היה באמת זמן להתפנות? האם היה להם לאן להתפנות?

9. במכתבך צויין, כי לצוות הבירור ניתנו סמכויות נרחבות על מנת לאפשר לצוות לקבל נתונים וחומרים מכלל הגורמים בצבא וכן לאסוף נתונים מגורמי חוץ לרבות מעדים ואזרחים. יחד עם זאת ציינת כי על כל החומר שהיה בפני הוועדה חל חסיון עפ"י החוק.

10. אנו מתנגדים להכללת כל החומר שהיה בפני הצוות בגדר חומר חסוי, כטענתך. החלת חיסיון גורף על כלל החומר, לרבות על העדים, שמות העדים, פרטי העדים, סוג הראיות שהיה בפני הצוות, מנוגדת להמלצות ועדת טירקל אשר המליצה על חובת תיעוד ותשאול מתלוננים ועדים שאינם חיילים מבלי להמליץ על החלת החיסיון על תיעוד זה. כמו כן החלת חסיון גורף כאמור, פוגעת בזכות החוקתית להליך הוגן של הקורבנות המבקשים פתיחה בחקירה פלילית או לכל הפחות מבקשים להגיש ערעור על החלטתכם ו/או החלטת הפצ"ר.

11. יתר על כן הכללת כלל החומר שבפני הוועדה כחומר חסוי, מנוגד להמלצות דו"ח ועדת טירקל בדבר החלת חוק נפגעי זכויות עבירה גם על חקירות מעין אלו. פירוט החומר שהיה בפני צוות הבירור, לרבות פרטי העדים וסוג הראיות, הוא חלק עיקרי במימוש זכויות הקורבן עפ"י חוק זה.

12. על כן בהקשר לחומר הראיות, נבקש להודיע לנו האם הצוות נפגש עם עדים פלסטינים מרצועת עזה? אם כן, מה פרטיהם? עם כמה עדים? מה הקשר של העדים לאירוע דנן?

על כן נודה להתייחסותכם לאמור לעיל והעברת המידע הנדרש על ידינו בהקדם האפשרי.

בכבוד רב,
נדים שחאדה, עו"ד